

מצבם התעסוקתי והפיננסי של המפונים ותושבי הצפון והדרום

דפנה אבירם ניצן, מנהלת המרכז לממשל וכלכלה
עידו קטושבסקי, עוזר מחקר במרכז
המכון הישראלי לדמוקרטיה

כנס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025

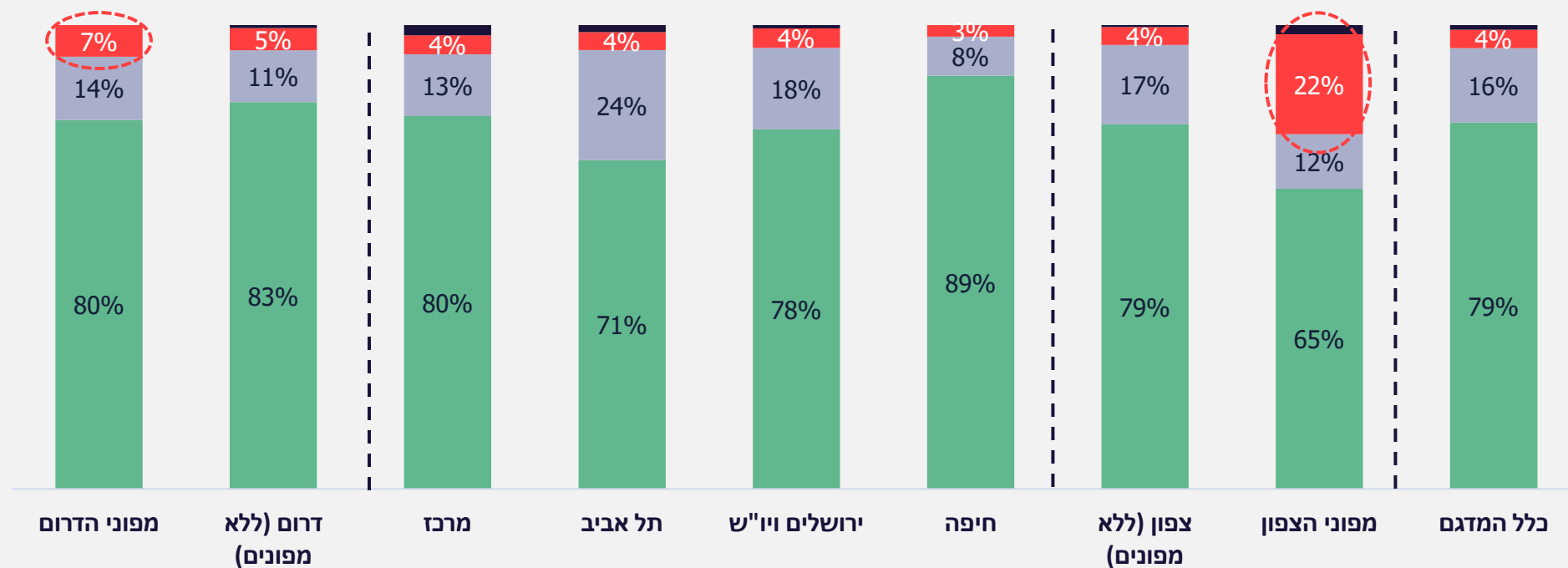
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואל
הורביץ בע"מ

מה מצבך התעסוקתי נכון להיום?

● עובד כשכיר/עובד קבלן
 ● עובד כעצמאי/פרילנס/בעל חברה ללא עובדים/בעל חברה המעסיקה עד 5 עובדים
 ● פוטרת/העסק נסגר בעקבות המחלמה
 ● במילואים

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסי של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפוזנים.

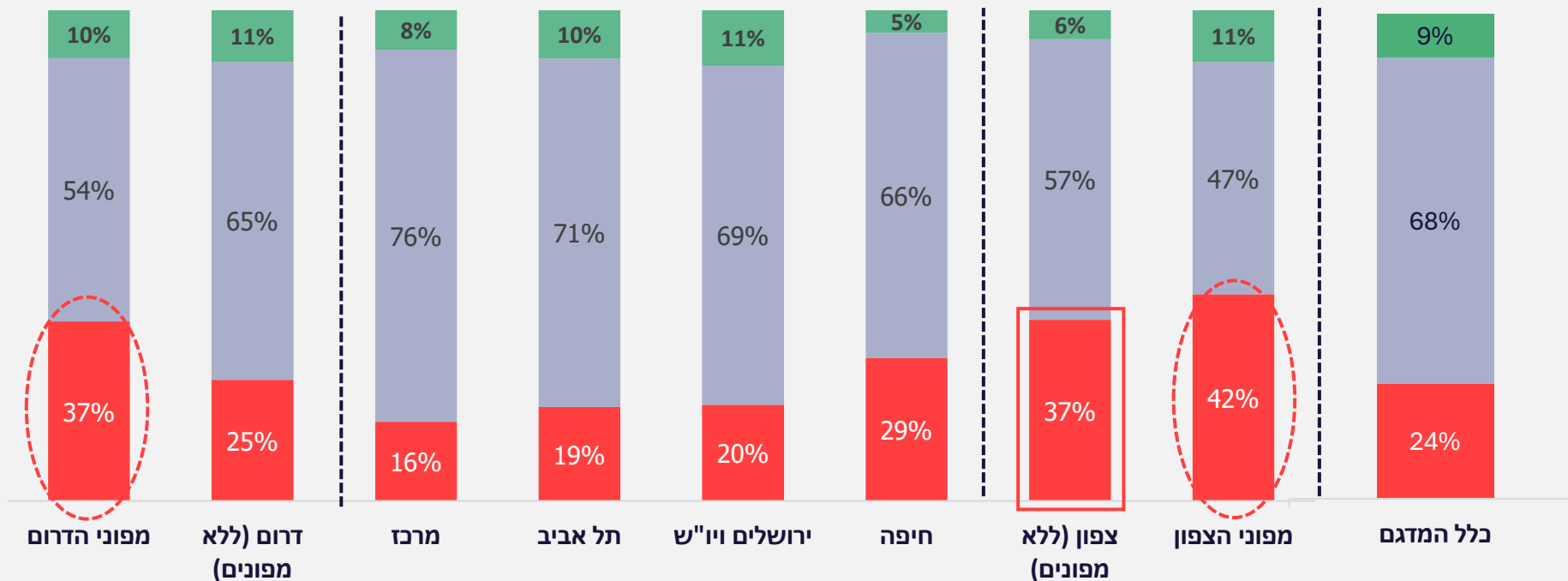
מצב
תעסוקתי
נכחי

נוס אלי הורביץ
 לכלכלה וחברה | 2025
 של המכון הישראלי לדמוקרטיה

השפעת המלחמה על היקף המשרה

כיצד המלחמה השפיעה על היקף המשרה / היקף הפעילות העסקית? בהשוואה לתקופה שלפני המלחמה

היקף המשרה שלי עלה (שכירים) / היקף הפעילות העסקית שלי עלה (עצמאים)

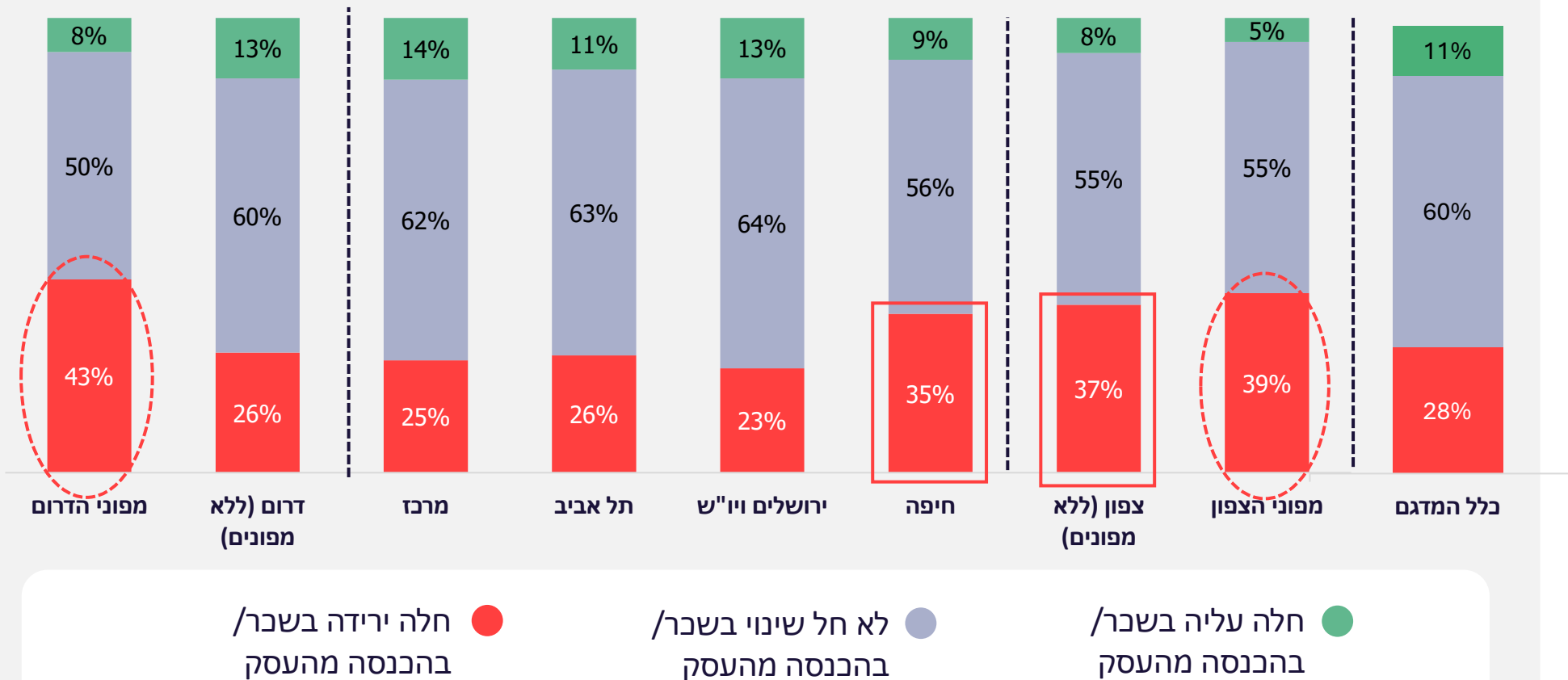
נשארתי לעבוד באותו היקף (שכירים) / היקף הפעילות העסקית שלי נותר זהה (עצמאים)

היקף המשרה שלי ירד (שכירים) / היקף הפעילות העסקית שלי ירד (עצמאים)

השפעת המלחמה על ההכנסה האישית

כיצד המלחמה השפיעה על השכר/ הכנסה מהעסק?

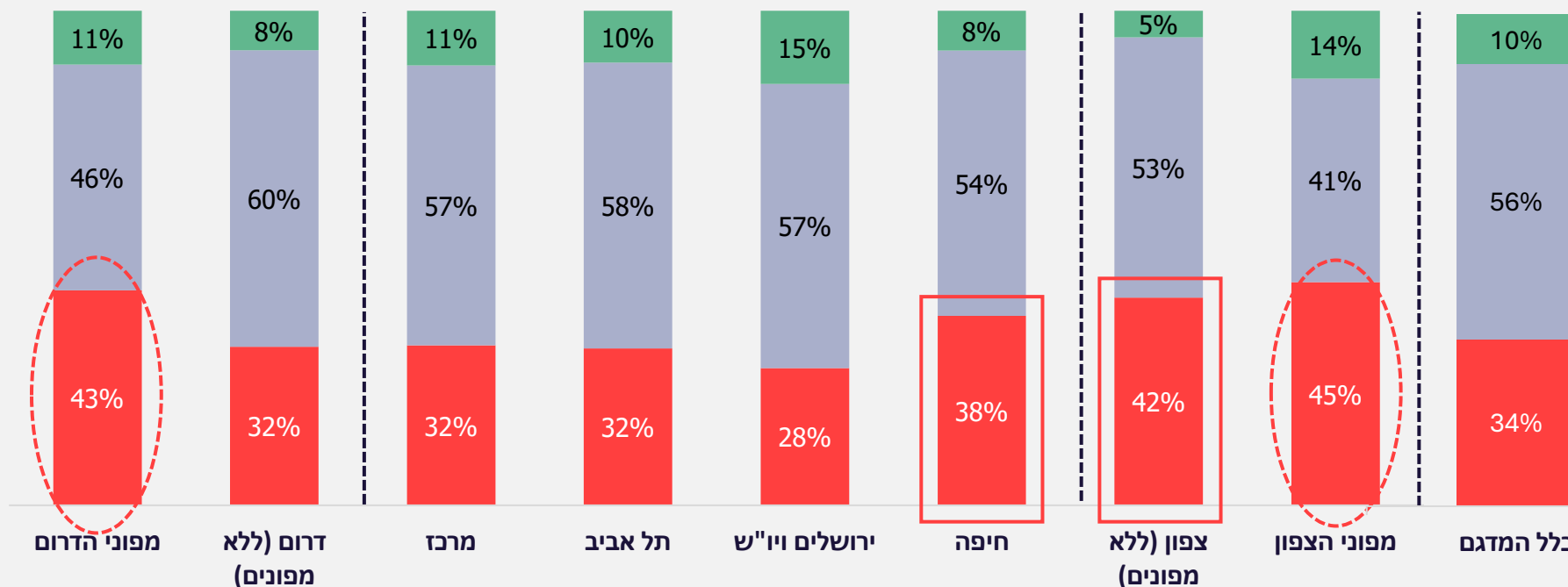
בהשוואה לשכר הממוצע לפני המלחמה

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסי של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפונים.

השפעת המלחמה על הכנסת משק הבית

כיצד המלחמה השפיעה על ההכנסה ברוטו של משק הבית שלך? בהשוואה להכנסת משק הבית לפני המלחמה

ההכנסה הכוללת ירדה

ההכנסה הכוללת לא השתנתה

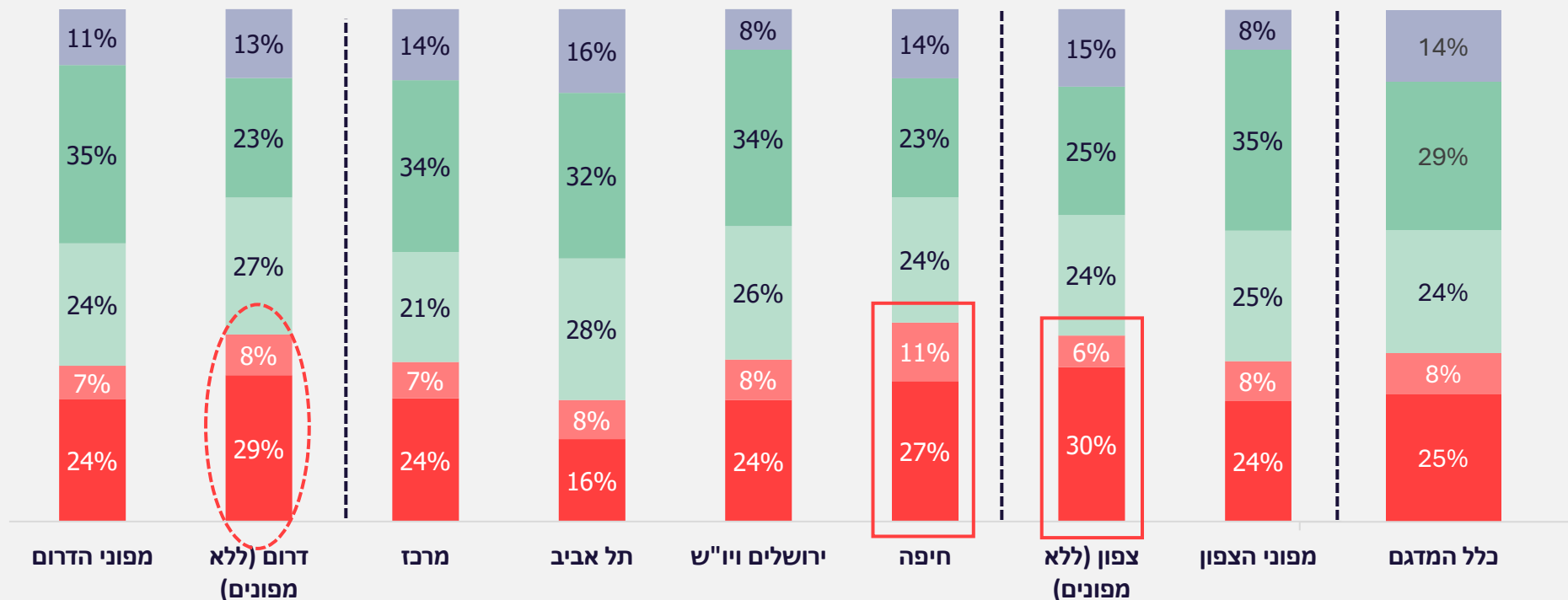
ההכנסה הכוללת עלתה

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסית של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפוזנים.

מצב נזילות משקי הבית

לכמה זמן יספיק הכסף הנזיל של משק הבית?

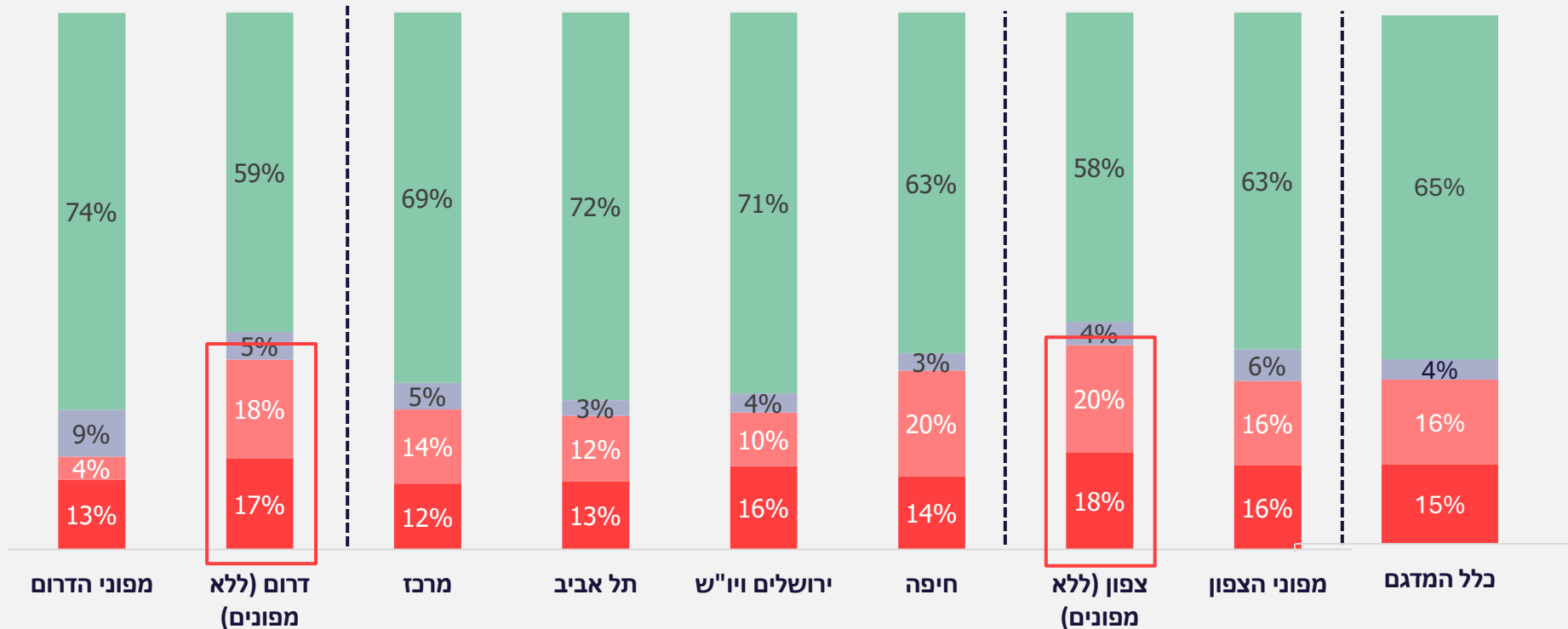
● לא יודע/ת ● יותר משלושה חודשים ● חודש עד שלושה ● פחות מחודש ● אין ברשותי כסף נזיל

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסית של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפונים.

השפעת המלחמה על האוברדראפט של משקי הבית

האם המלחמה גרמה למשק הבית להיכנס לאוברדראפט או להגדילו?

● לא הייתי באוברדראפט, ועקב המלחמה נכנסתי לאוברדראפט

● הייתי באוברדראפט כבר לפני המלחמה, ועקב המלחמה הוא גדל

● הייתי באוברדראפט כבר לפני המלחמה, ועקב המלחמה הוא לא גדל

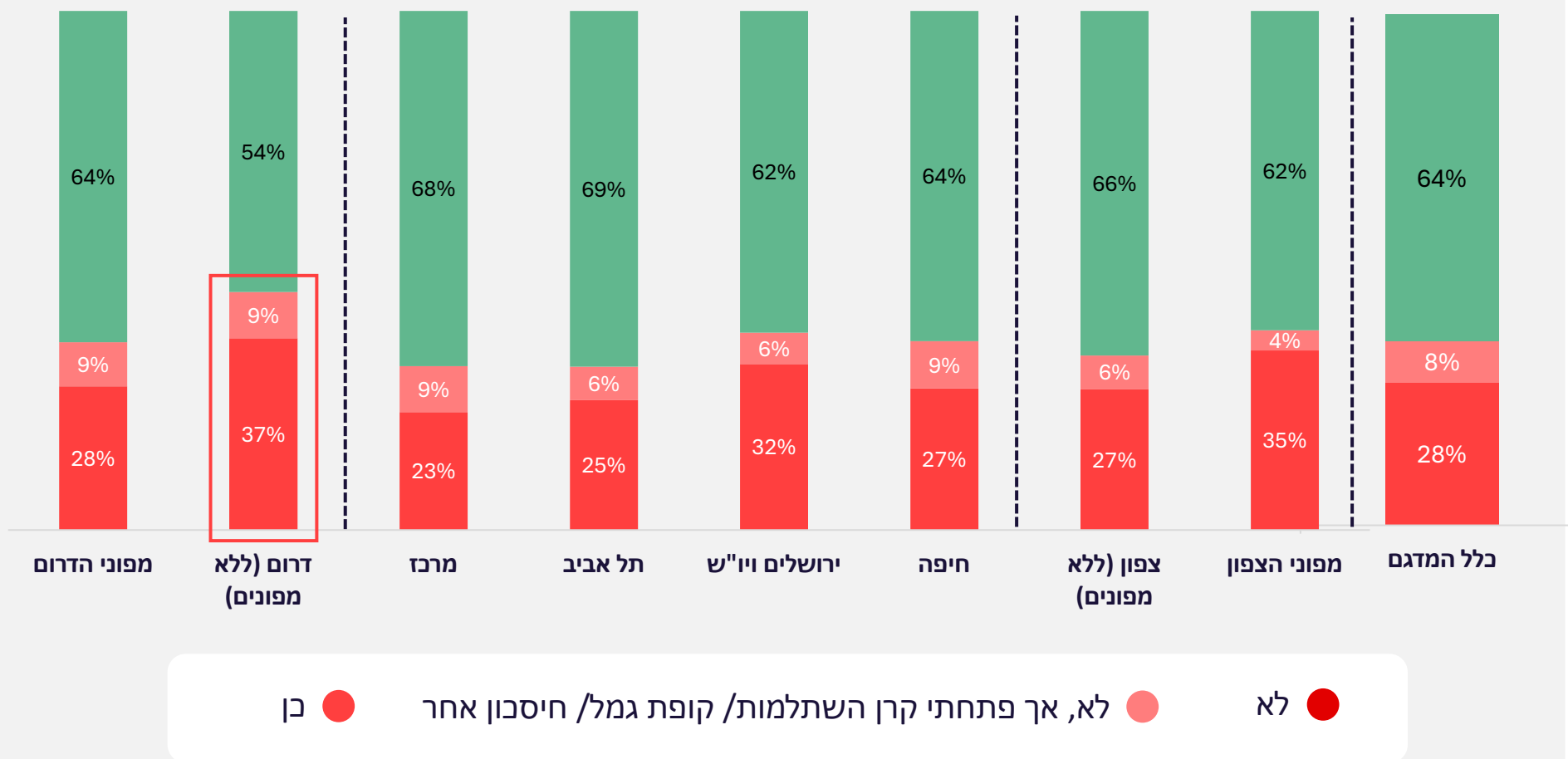
● לא

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסית של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפונים.

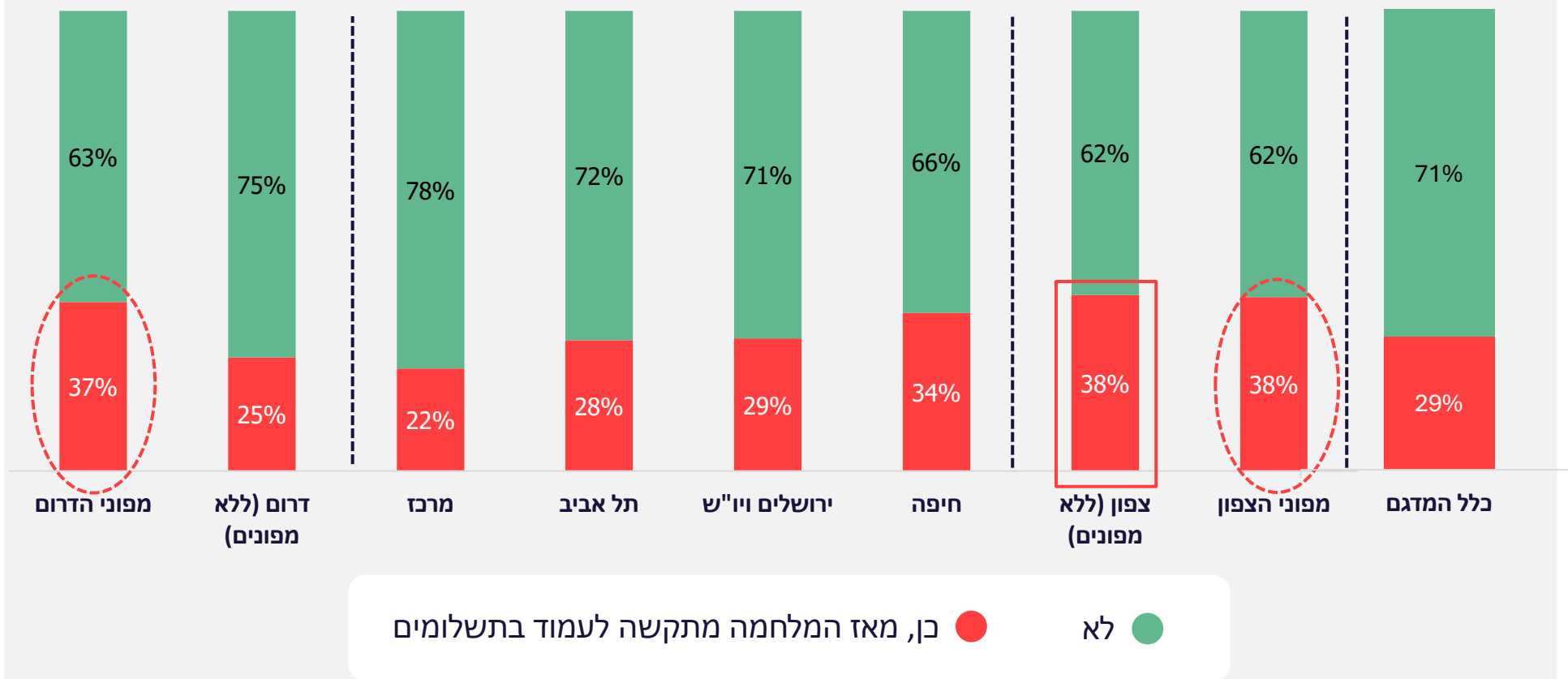
ננס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

האם ביקשו הלוואה או פתחו חסכונות מאז שפרצה המלחמה?

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסי של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפוזנים.

האם הייתה למלחמה השפעה על היכולת לעמוד בתשלומי המשכנתא או שכר הדירה? מבין אלו המשלמים על דיור

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסי של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפונים.

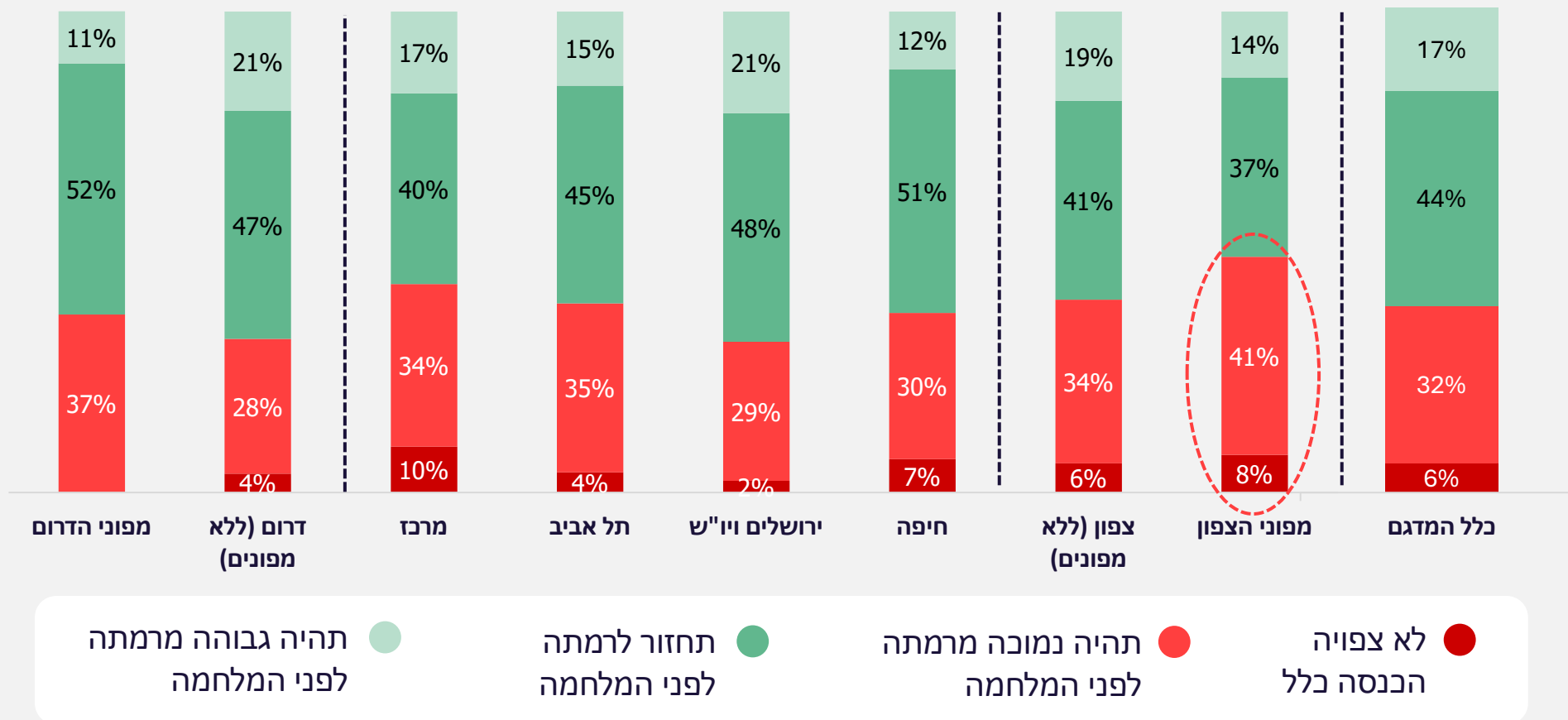
כושר עמידה
בתשלומי דיור

ננס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

הערכות צופות פני עתיד

כיצד צפויה להשתנות ההכנסה ברוטו של משק הבית שלך בחודשים הקרובים (אפריל-יוני 2025), לעומת התקופה המקבילה טרם המלחמה?

ננס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

מקור: המכון הישראלי לדמוקרטיה, סקר מצבה הפיננסי של האוכלוסייה העובדת עד ערב המלחמה, מאי 2025. מדגם מייצג של 1240 משיבים ועוד 97 מאוכלוסיית המפונים.

מאפייני המפונים טרם פרוץ מלחמת חרבות ברזל

עיבודי המכון הישראלי לדמוקרטיה לנתונים מנהליים

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2025

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואל
הורביץ בע"מ

מי היו הקבוצות שנפגעו במקרה הבוחן של מפוני קוש קטיף, אוגוסט 2005?

- לפינוי הייתה השפעה ניכרת, שלילית וממושכת, על רמת התעסוקה של המפונים: ירידה של 9 נק' אחוז בתעסוקה בשנתיים הראשונות ו-4 נק' אחוז בשלוש השנים הבאות
- התפתחה נטייה חזקה יותר לפרישה מוקדמת בקרב המפונים.
- העצמאים ספגו פגיעה עוצמתית במיוחד הן בממד התעסוקה והן בממד ההכנסה.
- הפגיעה בתעסוקת נשים הייתה מעט חזקה יותר בהשוואה לגברים.
- שיעור התעסוקה של עובדים לא משכילים ושל מבוגרים נפגע יותר בהשוואה לעובדים משכילים וצעירים.

המחקר בחן את מצב המפונים שגרו ערב ההתנתקות במועצה אזורית חוף עזה למצב קבוצת ביקורת (תושבי ההתנחלויות שהשתייכו לארבע מועצות אזוריות ביהודה ושומרון).

ההשפעה
ארוכת-הטווח
של פינוי
ישובים
על הכנסה
ותעסוקה

ד"ר איתמר יקיר,
חוקר במכון הישראלי
לדמוקרטיה, יולי 2024

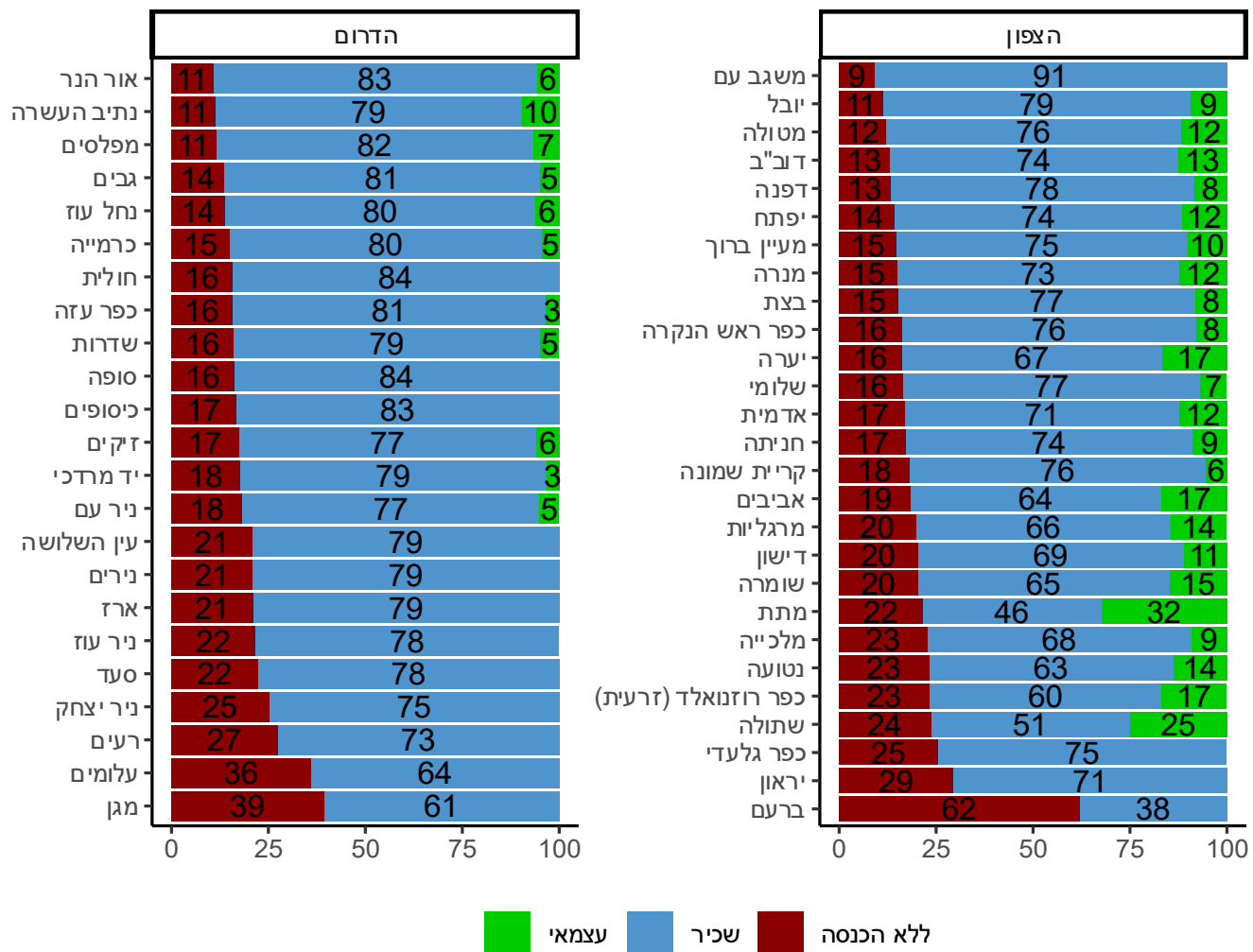
נס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

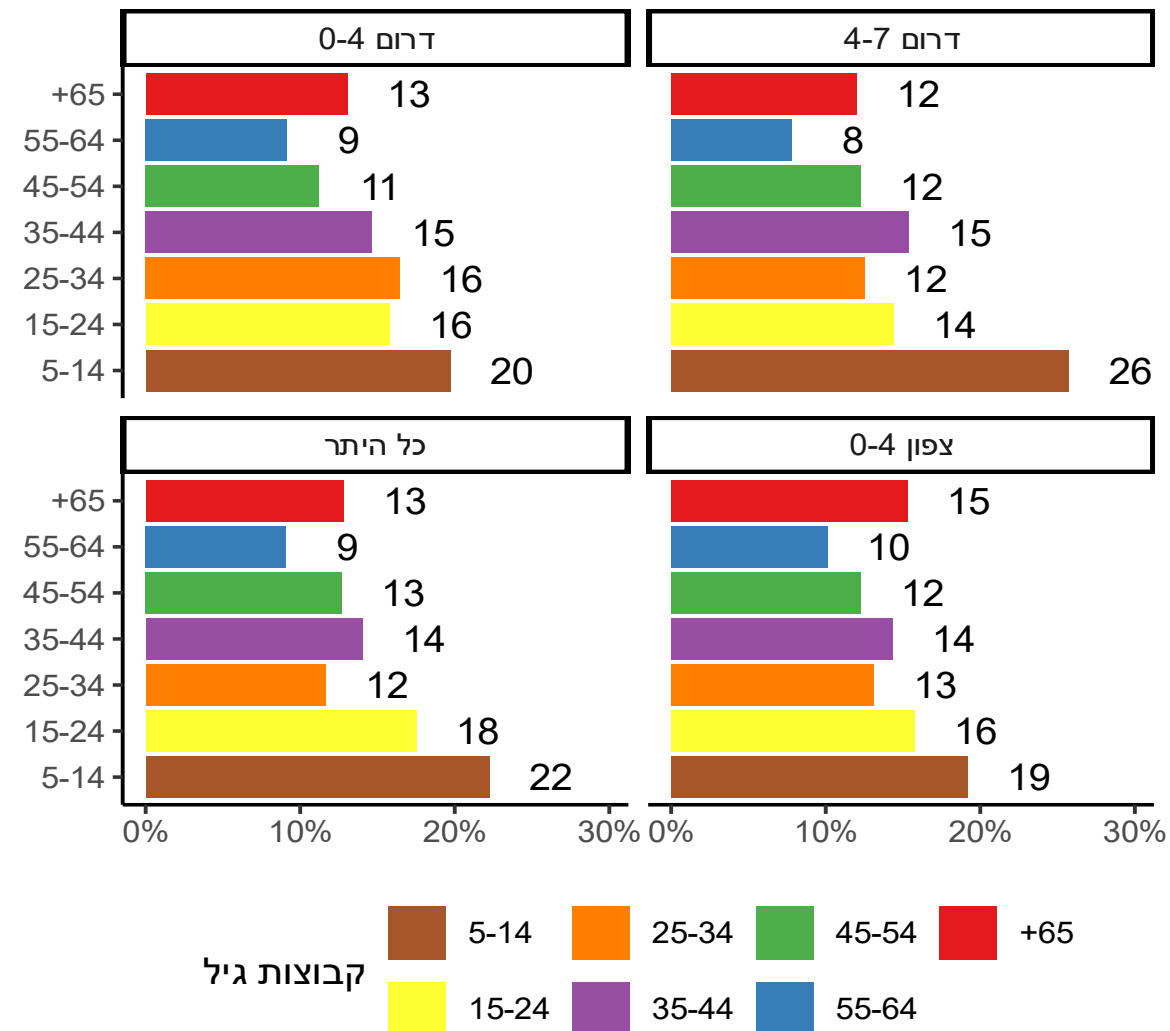
שיעור העצמאיים בגבול הצפון גבוה משיעורם בעוטף

התפלגות הסטטוס
התעסוקתי של תושבי
קו העימות (0 עד 4 ק"מ
מהגבול), שנת 2022

הסטטוס
התעסוקתי

נתוני מפקד
2022

שיעור המבוגרים

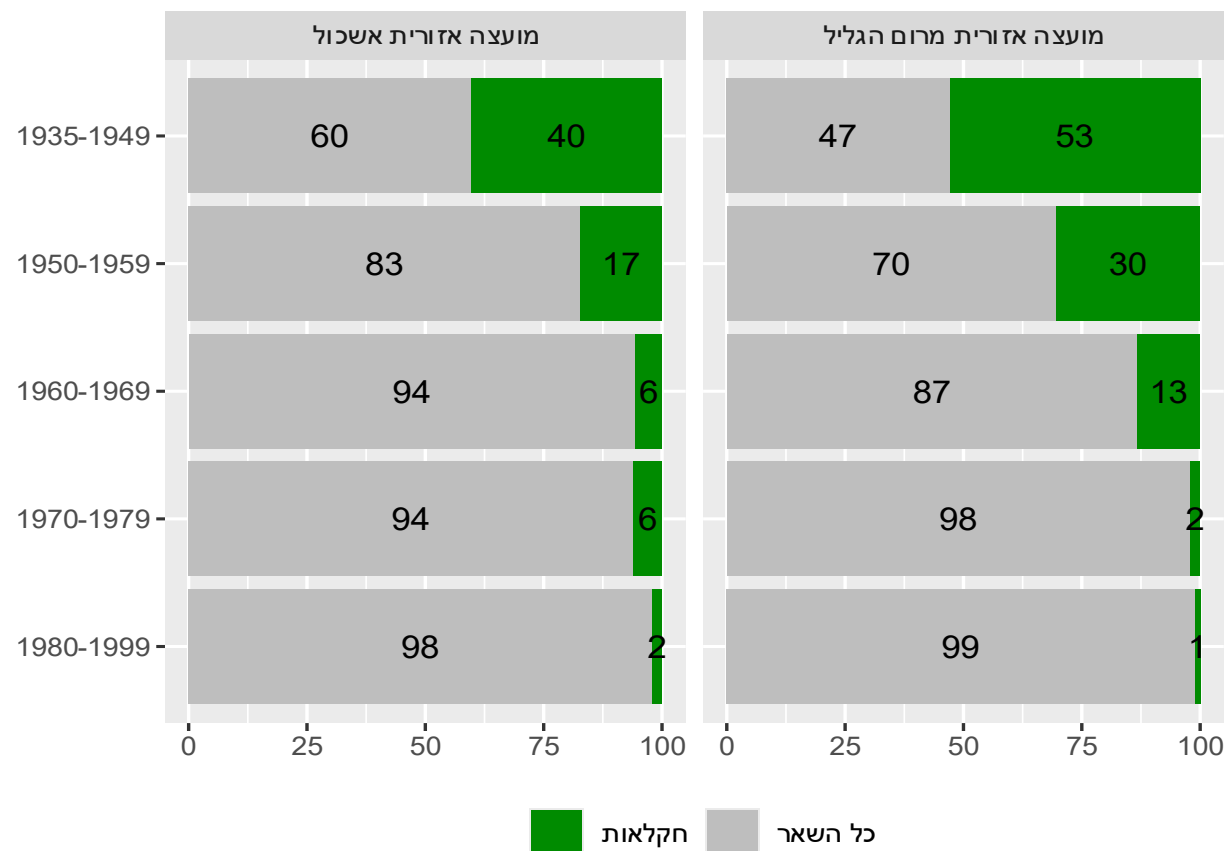
שיעור המבוגרים בצפון גבוה יחסית ליישובי העוטף

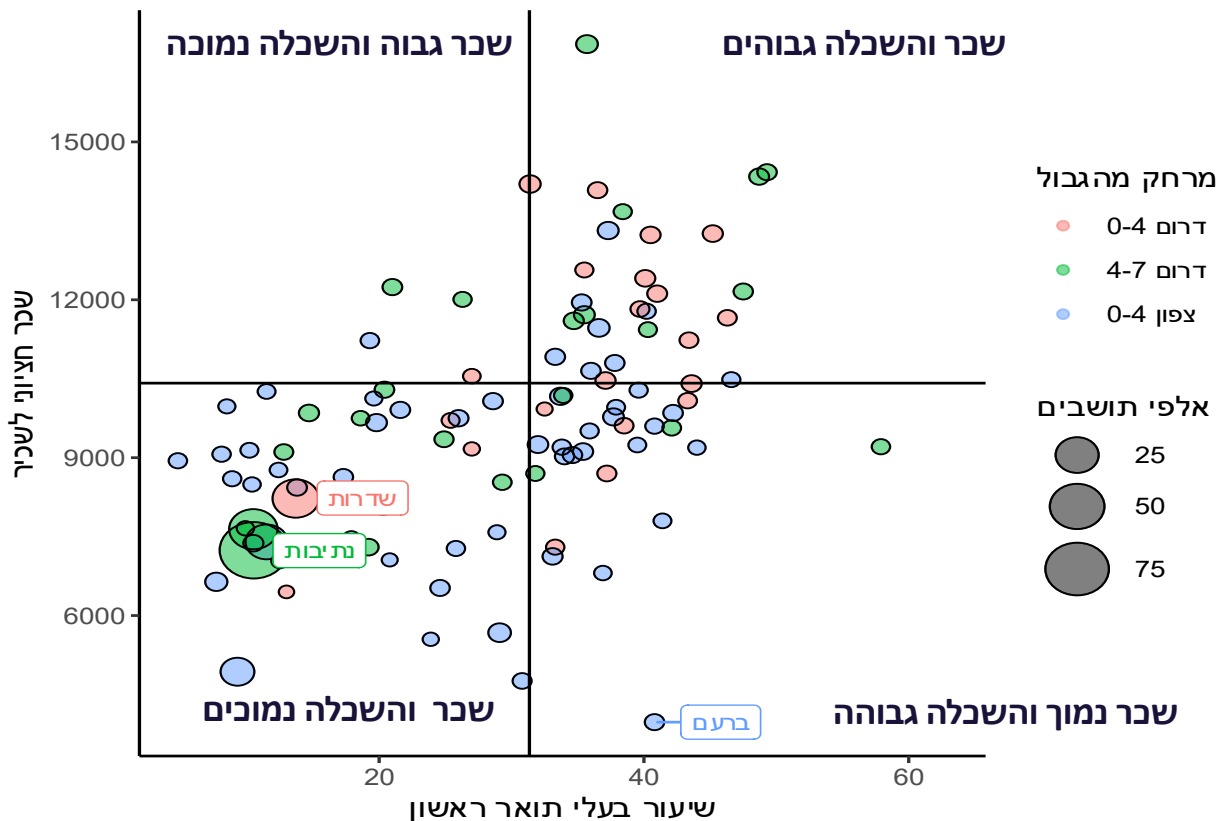
התפלגות גילאית ביישובי קו
העימות ובשאר הארץ
(נתוני 2022)

ההתפלגות העוסקים בחקלאות מול יתר ענפי המשק, לפי שנת לידה

במועצה האזורית מרום הגליל שיעור גבוה מהמבוגרים עוסקים בחקלאות

שיעור העוסקים
בחקלאות לפי שנת
לידה, 2022

שיעור בעלי תואר ראשון והכנסה חודשית (חציונית ברוטו) של יחידים מעבודה שכירה, 2022

בקרב הישובים באזורי קו העימות

יישובי קו העימות בצפון מאופיינים ברמת שכר נמוכה ושיעור משכילים נמוך.

יישובי קו העימות בדרום מאופיינים בשיעור השכלה ושכר גבוהים יחסית

*גודל העיגול משקף את גודל הישוב

השכלה

נתוני
מפקד
2022

כנס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025
של המכון הישראלי לדמוקרטיה

תודה על ההקשבה

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2025

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

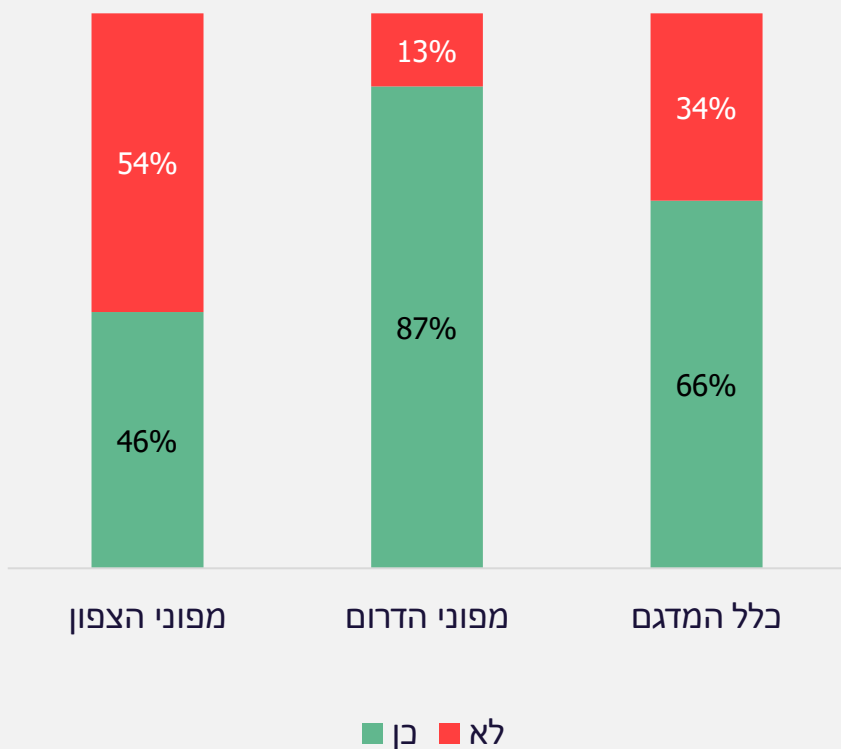
המכון הישראלי
לדמוקרטיה

על המדגם

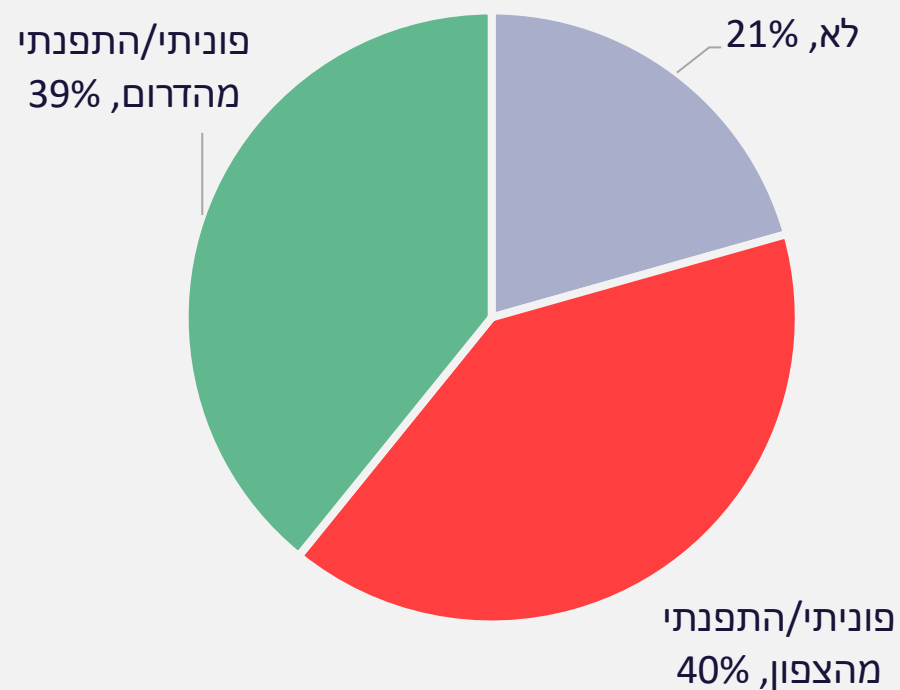
- הסקר נערך בקרב מדגם מייצג של אוכלוסיית העובדים בישראל (שכירים ועצמאיים) שהיו בתעסוקה עד 6 באוקטובר 2023, ערב פרוץ מלחמת חרבות ברזל. למדגם הארצי השיבו 1,240 איש, מהם 184 עצמאים ו- 242 ערבים.
- איסוף הנתונים נערך בתאריכים 18.3.2025 – 4.5.2025, כשנה וחצי לאחר תחילת מלחמת חרבות ברזל.
- במצגת זו מוצגים ממצאי פילוח מיוחד שערכנו במסגרת הסקר הארצי, באמצעות עיבוי המדגם של אוכלוסיית המפונים. לפילוח זה השיבו 97 איש מיישובים מפונים, מהם 51 מיישובי הצפון 46 מיישובי הדרום.
- בשל גודלו המצומצם של מדגם המפונים, טעות הדגימה המרבית למדגם זה עומדת על $\pm 12\%$ ברווח בר סמך של 90%.

האם שבת לביתך?

האם בשל המלחמה פונית או התפנית מביתך?

על המדגם

שנה וחצי
מפרוץ
המלחמה

כנס אלי הורביץ
לכלכלה וחברה | 2025
של המכון הישראלי לדמוקרטיה